

Etableringskontroll 2023

Totalt 56 fristående skolenheter genomgick etableringskontroll 2023

Inför höstterminen 2023 genomförde Skolinspektionen etableringskontroll på 56 skolenheter hos 40 olika huvudmän. Totalt utfördes 57 etableringskontroller på de 56 skolenheterna i 43 olika kommuner. Av de 57 etableringskontrollerna avsåg 22 nyetablerad verksamhet medan 35 etableringskontroller avsåg utökning av en redan befintlig skolenhet. En av skolenheterna beslutade efter genomförd etableringskontroll att inte starta skolverksamheten utan istället skjuta upp skolstart till 2024.

Färre etableringskontroller 2023

Antalet genomförda etableringskontroller är lägre 2023 jämfört med 2021 och 2022. Inför skolstarten 2022 ingick 78 skolenheter i etableringskontrollen, totalt 83 etableringskontroller utfördes på de 78 skolenheterna. Motsvarande siffra för 2021 var 91 etableringskontroller vid 88 fristående skolenheter. För tillstånd som är beslutade från 2018 och framåt finns en giltighetstid på två år, om skolenheten inte startar verksamheten inom två år förfaller tillståndet.

Brist vid 17 skolenheter

I etableringskontrollen 2023 konstaterades brister vid 17 skolenheter med 15 olika huvudmän. Det motsvarar brister vid 30 procent av de granskade skolenheterna. I 2022 års etableringskontroll konstaterades brister vid 38 procent av de granskade skolenheterna, då vid 30 skolenheter med 19 olika huvudmän.

Av de 17 skolenheterna med brister 2023 avsåg nio att starta ny verksamhet och åtta att utöka en befintlig verksamhet. Vid nio av skolenheterna konstaterades brister inom ett område och vid åtta av skolenheterna konstaterades brister inom två områden. Det bedömningsområde där det konstaterades brist vid flest skolenheter var bedömningen om huvudmannen har ordnat ändamålsenliga lokaler, totalt tio skolenheter. Även i 2022 års etableringskontroll konstaterades flest brister inom det bedömningsområdet, då vid 18 skolenheter.

De områden där brister konstaterades i etableringskontrollen 2023 var:

- Huvudmannen har ordnat ändamålsenliga lokaler och utrustning samt böcker och digitala verktyg och andra lärverktyg som behövs

för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (10 skolenheter)

- Huvudmannen har anställt lärare som har legitimation och är behöriga för den undervisning de ska bedriva (9 skolenheter)
- Huvudmannen har ordnat tillgång till elevhälsa för eleverna (4 skolenheter)
- Huvudmannens ägar- och ledningskrets har genom erfarenhet eller på annat sätt förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten (1 skolenhet)
- Huvudmannen har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten (1 skolenhet)

Vid tidpunkten för sammanställandet av rapporten pågick fortfarande uppföljning av tre ärenden som fått föreläggande, övriga huvudmän där brister konstaterades hade åtgärdat bristerna innan skolstart. Skolinspektionen hade vid tidpunkten för sammanställandet av rapporten inte återkallat något godkännande om tillstånd i etableringskontrollen 2023.

Det vanligaste inom etableringskontrollen är att intervjuer utförs på distans men vid behov kan Skolinspektionen även genomföra besök vid skolenheter. I 2023 års etableringskontroll har lokalbesök gjorts vid en skolenhet. Ingen brist konstaterades.

Om etableringskontrollen

En enskild huvudman måste söka tillstånd hos Skolinspektionen för att få starta en fristående skola eller utöka skolverksamhet på en redan befintlig fristående skola. Om Skolinspektionen godkänner ansökan genomförs en etableringskontroll innan den nya skolverksamheten får starta. Syftet med kontrollen är att se om förutsättningar finns för att ge elever en god utbildning i en trygg miljö. Skolinspektionen kontrollerar att huvudmannen, alltså företaget eller organisationen som driver skolan, har de materiella och personalmässiga förutsättningar som krävs. Skolinspektionen fick 2019 i uppdrag av regeringen att även granska huvudmannens ekonomiska förutsättningar samt huvudmannens ägar- och ledningskrets. Det som nu granskas, förutom huvudmannens ekonomiska förutsättningar, är om ägar- och ledningskretsen har insikt i de föreskrifter som gäller för att bedriva skolverksamhet samt var persons lämplighet att bedriva denna.

Etableringskontrollen består av en granskning av efterfrågade uppgifter och dokument tillsammans med intervjuer med företrädare för huvudmannen och eventuellt rektor. Besök kan också förekomma, exempelvis för att titta på planerade lokaler för utbildningen. Etableringskontrollens omfattning styrs av om huvudmannen startar en helt ny verksamhet eller utökar en redan etablerad verksamhet. Om

Skolinspektionen vid etableringskontrollen bedömer att det finns brister i förutsättningarna att starta utbildningen föreläggs huvudmannen att rätta till de konstaterade bristerna. Om huvudmannen inte rättar till bristerna har Skolinspektionen möjlighet att återkalla tillståndet.